

اهل بیت(ع) هر جا بحث دفاع از ولایت مطرح بود نام حمزه را می‌آوردند

حجت الاسلام ابراهیمی، استاد حوزه علمیه امام خمینی(ره) گفت: اهل بیت(ع) هر جا بحث دفاع از ولایت مطرح بود نام حمزه سید الشهداء را می‌آوردند.

حجت الاسلام ابراهیمی، استاد حوزه علمیه امام خمینی(ره) گفت: اهل بیت(ع) هر جا بحث دفاع از ولایت مطرح بود نام حمزه سید الشهداء را می‌آوردند.

به گزارش خبرنگار مهر، نیمه ماه شوال یادآور یکی از درس آموزترین وقایع تاریخ اسلام است. پس از جنگ بدر در سال سوم هجرت پیامبر مشرکان مکه برای انتقام جنگ بدر با سپاه مسلمین در منطقه ای کنار کوه احد روبرو شدند. مشرکان با سه هزار مرد جنگی در مقابل مسلمین که پس از خیانت عبد الله بن اُبی تعداد آنها به هفتصد نفر رسیده بود، مواجه شدند و جنگ سختی در گرفت ابتدای جنگ پیروزی با سپاه اسلام بود اما نافرمانی عده ای از مسلمانان که نگرهبان تنگه ای در سمت چپ لشکر مسلمین بودند باعث شد خالد بن ولید سپاه مسلمین را دور بزند و از پشت به ایشان حمله کند و همین باعث تغییر سرنوشت جنگ شد. در این غزوه خسارات زیادی بر مسلمین وارد شد. زخمی شدن پیامبر (ص)، جراحات بسیار عمیق امیر المومنین (ع) و شهادت هفتاد نفر از مسلمانان که یکی از آن شهدا حضرت حمزه عموی پیامبر بودند.

حمزه سید الشهداء، فرزند عبدالمطلب، ملقب به اسدالله و عموی پیامبر یکی از برجسته ترین شخصیت های تاریخ اسلام است که به گفته حجت الاسلام ابوالفضل ابراهیمی تهاجم فرهنگی بنی امیه جلوی روشن شدن ابعاد شخصیتی این بزرگ مرد را گرفت.

حجت الاسلام ابراهیمی در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: شاید اولین زمینه های این هجمه فرهنگی توسط معاویه بن ابی سفیان آغاز شد. در جنگ بدر بزرگان بنی امیه به نامهای عتبه بن ربیعه پدر هند و پسرش ولید برادر هند و شبیه بن ربیعه عموی او به دست حمزه و امیرالمومنین علیه السلام کشته شدند. هند همسر معاویه بود و همین امر باعث شد تا کینه حمزه و امیرالمومنین در دل بنی امیه رسوخ کند تا اینکه فرزند نجسش یزید در شام وقتی سر مطهر امام حسین علیه السلام را در مقابل خود دید این شعر را سرود: لیت أشیاخی بیدر شَهدوا جزعَ الخزرج من وَقَع الأَسَل - ای کاش بزرگانی از قبیله من که در جنگ بدر کشته شدند، هم اکنون بودند و زاری قبیله خزرج را از زدن شمشیرها و نیزه ها می دیدند!

حمزه سید الشهداء، فرزند عبدالمطلب، ملقب به اسدالله و عموی پیامبر یکی از برجسته ترین شخصیت های تاریخ اسلام است که تهاجم فرهنگی بنی امیه جلوی روشن شدن ابعاد شخصیتی این بزرگ مرد را گرفت

این کارشناس تاریخ اسلام افزود: ابن سعد در طبقات نقل می کند: معاویه در زمان حکومتش به فرماندار خود در مدینه دستور نبش قبر حمزه سیدالشهداء و شهدای جنگ احد را صادر کرد. وقتی این شهدا را از خاک بیرون آوردند بدنهای ایشان سالم بود و در اثر این نبش قبر ضربه ای به پای حمزه سیدالشهداء وارد شد که نقل می کنند پس از نزدیک پنجاه سال از شهادت ایشان خون تازه از پای مبارک ایشان جاری گشت.

استاد حوزه علمیه امام خمینی (ره) افزود: یکی دیگر از مواردی که تلاش برای فراموشی این نام مقدس و این شخصیت عظیم را می رساند، عدم ذکر نام ایشان در دو کتاب مهم اهل سنت یعنی صحیح مسلم و بخاری است. در کتاب صحیح بخاری فصلی به عنوان «بَابُ قِصَائِلِ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» و در صحیح مسلم یک باب به عنوان «كِتَابُ قِصَائِلِ الصَّحَابَةِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ» ذکر شده است در این دو باب افرادی مانند ابوموسی اشعری، ابوهریره، ابوسفیان و معاویه عنوانی مستقل دارند، اما نامی از حمزه سیدالشهداء وجود ندارد، اما پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت علیهم السلام با بیان مناقب این شخصیت بزرگوار اجازه ندادند نام و یاد حمزه فراموش شود.

حجت الاسلام ابراهیمی اظهار داشت: خدای متعال در سوره احزاب می فرماید: مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٢﴾ از مؤمنین کسانی هستند که بر عهد خود با خدای متعال صادق هستند بعضی از ایشان عهد خود را ادا کردند و برخی منتظر هستند و تبدیلی در رأی خود ندارند. امام باقر (ع) در روایتی فرمودند: حمزه سید الشهداء و جعفر بن ابی طالب کسانی هستند که نذر خود را ادا کردند و

«من ينتظر» امیر المومنین (ع) است.

روزی پیامبر به اصحاب فرمودند جبرئیل برای من خبر آورد که خدای متعال هفت تن از بنی هاشم را انتخاب کرده اند که مانند ایشان نبوده و نخواهد آمد. این هفت نفر عبارتند از پنج تن آل عبا، حضرت حمزه سیدالشهداء و جعفر طیار برادر امیرالمومنین (ع). طبق این روایت سید الشهداء لقبی است که خدای متعال برای حضرت حمزه برگزیده اند.

وی در پاسخ به این پرسش که حضرت حمزه در کلام پیامبر اکرم چگونه معرفی شده اند، گفت: روزی پیامبر به اصحاب فرمودند جبرئیل برای من خبر آورد که خدای متعال هفت تن از بنی هاشم را انتخاب کرده اند که مانند ایشان نبوده و نخواهد آمد. این هفت نفر عبارتند از پنج تن آل عبا، حضرت حمزه سیدالشهداء و جعفر طیار برادر امیرالمومنین (ع). طبق این روایت سید الشهداء لقبی است که خدای متعال برای حضرت حمزه برگزیده اند.

وی افزود: علاقه رسول خدا به حمزه علاقه ویژه ای بود و می فرمود: محبوب ترین عموهایم نزد من حمزه است. وقتی شخصی نزد حضرت آمد و عرض کرد خدا به من فرزند پسری عنایت فرموده اند، پیامبر فرمودند: او را به محبوب ترین اسم ها در نزد من نام گذاری کن. برای فرزندت نام حمزه را انتخاب می کنم. شیخ صدوق در کتاب خصال از رسول الله (ص) نقل می کنند که فرمودند: در بهشت چهار نفر هستند که سوار بر مرکب می باشند من، برادرم علی و حضرت صالح و عموم حمزه که او اسد الله و اسد رسول الله و سید الشهداء است. ابن اثیر در «اسدالغایة فی معرفة الصحابة» نقل می کند وقتی پیامبر (ص) پس از پایان جنگ احد کنار بدن مثله شده حمزه حاضر شدند گریه کردند، دیدن سینه شکافته، گوش، بینی و لبهای بریده حمزه خیلی برای حضرت دردناک بود و فرمودند: «رحمک الله، ای عم، فلقد کنت وصولاً للرحم فعولاً للخیرات» عموجان خداوند تو را رحمت کند که بسیار اهل صله رحم و اهل کار خیر بودی. پیامبر بر پیکر مثله شده حمزه نماز خواندند و دستور دادند پیکر شهدا را کنار حمزه قرار می دادند و حضرت بر ایشان نماز می گذارد طبق نقل امام حسن و امام محمد باقر علیهما السلام پیامبر هفتاد مرتبه بر پیکر حمزه تکبیر گفتند و نماز خواندند و شاید حضرت خواستند عملاً به همه نشان دهند که حمزه سیدالشهداء است. پیامبر وارد مدینه شدند و صدای گریه زنان بر شهدای جنگ احد را شنیدند و با حالت گریان فرمودند: حمزه گریه کن ندارد و به خانه رفتند و حضرت زهرا سلام الله علیها را تسلیت دادند. سعد بن معاذ و اُسَید بن حُضَیر کلام حضرت را شنیدند و خطاب به آن زن ها گفتند کسی بر کشته خود گریه نکند و به خانه پیامبر بروند و به حضرت زهرا سلام الله علیها تسلیت بگویند. وقتی پیامبر صدای نوحه زنان بر حمزه را شنیدند ایشان را دعا کردند و دستور مراجعت دادند. ابن اثیر از واقعی که وفات او در سال ۲۰۷ یا ۲۰۹ قمری بوده نقل می کند: «فلم یزلن یبدأن بالندب لحمزة حتی الآن.» از آن به بعد تا الآن تقریباً ۲۰۰ سال بعد از جنگ احد در عزاداری ها زنان ابتدا بر حمزه گریه می کنند.

وی گفت: اینکه پیامبر و زنان انصار شهادت حمزه را به حضرت زهرا تسلیت می گفتند شاید به دلیل علاقه شدید آن حضرت به عموی خود حمزه بوده باشد. حمزه علاوه بر اینکه عموی پدر حضرت زهرا بود، به واسطه اختلاف کم سن حمزه با رسول الله و به واسطه اینکه هر دو از ثویبة کنیز ابولهب شیر خورده بودند، لذا با هم برادر رضاعی بودند و حمزه عموی رضاعی حضرت زهرا سلام الله علیها نیز بودند.

حجت الاسلام ابراهیمی ادامه داد: امام صادق (ع) نقل می فرمایند بعد از پیامبر حضرت زهرا (س) تا زمان شهادت خود به زیارت شهدای جنگ احد می رفتند و یاد آن واقعه را زنده می داشتند. ابن سعد در کتاب «الطبقات الکبری» جلد سوم ص ۱۳ از امام باقر علیه السلام نقل می کند که حضرت زهرا سلام الله علیها قبر حمزه سیدالشهداء را زیارت می کرد و قبر ایشان را ترمیم و اصلاح می کرد. شاید این بزرگداشت یاد حمزه توسط حضرت زهرا سلام الله علیها به سبب جای خالی ایشان بود، زیرا امیرالمومنین (ع) فرمودند: قَتَّرْتُ فَإِذَا لَيْسَ لِي رَافِدٌ وَ لَأَ مَعِيَ مُسَاعِدٌ إِلَّا أَهْلُ بَيْتِي فَصَيَّنْتُ؛ يَهُمُّ عَنِ الْهَلَاكِ؛ وَ لَوْ كَانَ لِي بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَمِّي حَمَزَةٌ وَ أَخِي جَعْفَرٌ لَمْ أَتَابِعْ كَرَاهًا. بعد از رسول خدا نگاهی به اطراف کردم و دیدم غیر از اهل بیتم هیچ یآوری ندارم و اگر قیام می کردم آنها نیز هلاک می شدند و اگر برای من بعد از رسول الله عموم حمزه و برادرم جعفر مانده بوده، هیچ گاه از روی کراهت بیعت نمی کردم. یعنی کسی طمع نمی کرد تا خلافت را غصب کند و این تنها جایی نبود که امیرالمومنین (ع) یاد حمزه سید الشهداء را زنده کردند، بلکه در موارد مختلف، در شورای شش نفره، پس از جنگ جمل، در احتجاج با معاویه و در مواردی دیگر یاد حمزه و شخصیت ایشان را زنده می کردند.

وی با بیان اینکه اهل بیت علیهم السلام هر جا بحث دفاع از ولایت مطرح بود نام حمزه سید الشهداء را می آوردند، گفت: در احتجاج امام حسن (ع) با معاویه، در خطبه روز عاشورا، امام حسین (ع) و در خطبه امام سجاد (ع) در شام ایشان با افتخار اعلام می کردند که حمزه سید الشهداء از ما می باشد. خدای متعال در قیامت نیز مقام حمزه را به اهل محشر نشان می دهد. در کتاب تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) روایتی نقل می کنند که پیامبر فرمودند: روز قیامت

حمزه محبان خودش را از آتش جهنم نجات می دهد.